

Határozatok Tára

C-584/15. sz. ügy

**Glencore Céréales France
kontra
Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)**

(a tribunal administratif de Melun [Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – 2988/95/EK, Euratom rendelet – Az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelme – 3. cikk – 3665/87/EGK rendelet – 11. cikk – Jogalap nélkül nyújtott export-visszatérítés visszatéríttetése – 3002/92/EGK rendelet – 5a. cikk – Jogalap nélkül felszabadított biztosíték – Fizetendő kamatok – Elévülési idő – A határidő kezdete – A határidő megszakadása – Felső korlát – Hosszabb határidő – Alkalmazhatóság”

Összefoglaló – A Bíróság ítélete (negyedik tanács), 2017. március 2.

1. *Az Európai Unió saját forrásai – Az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről szóló rendelet – Szabálytalanságok üldözése – Elévülési idő – A jogalap nélkül kapott összegekhez kapcsolódó kamatkövetelések behajtására való alkalmazhatóság*

(2988/95 tanácsi rendelet, 3. cikk, (1) bekezdés és 4. cikk, (1) és (2) bekezdés; a 495/97 rendelettel módosított 3665/87 bizottsági rendelet, 11. cikk, (3) bekezdés és a 770/96 rendelettel módosított 3002/92 bizottsági rendelet, 5a. cikk)

2. *Az Európai Unió saját forrásai – Az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről szóló rendelet – Folyamatos vagy ismételt szabálytalanság – Fogalom – Az a tény, hogy gazdasági szereplő a jogalap nélkül kapott kamatkövetelések adósa – Kizártság*

(2988/95 tanácsi rendelet, 1. cikk, (2) bekezdés; a 495/97 rendelettel módosított 3665/87 bizottsági rendelet, 11. cikk, (3) bekezdés és a 770/96 rendelettel módosított 3002/92 bizottsági rendelet, 5a. cikk)

3. *Az Európai Unió saját forrásai – Az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről szóló rendelet – Szabálytalanságok üldözése – Elévülési idő – A jogalap nélkül kapott összegekhez kapcsolódó kamatkövetelések behajtására való alkalmazhatóság – Kezdet – A szabálytalanság elkövetésének időpontja*

(2988/95 tanácsi rendelet, 1. cikk, (2) bekezdés és 3. cikk, (1) bekezdés, első albekezdés)

4. *Az Európai Unió saját forrásai – Az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről szóló rendelet – Szabálytalanságok üldözése – Elévülési idő – Felső korlát – A jogalap nélkül kapott összegekhez kapcsolódó kamatkövetelések behajtására való alkalmazhatóság – A hatáskörrel rendelkező*

hatóság által a követeléseknek az alkalmazandó határidőn belül való behajtásáról hozott határozat hiánya, függetlenül az e határidőn belül tett, a jogalap nélkül kapott összegek visszafizetésére vonatkozó felszólításától – Jogvesztés

(2988/95 tanácsi rendelet, 3. cikk, (1) bekezdés, negyedik albekezdés és 6. cikk, (1) bekezdés)

5. *Az Európai Unió saját forrásai – Az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről szóló rendelet – Szabálytalanságok üldözése – Elévülési idő – Hosszabb nemzeti elévülési idő alkalmazhatósága – Feltétel – A jogbiztonság és az arányosság elveinek tiszteletben tartása – Ötéves határidő – Megengedhetőség*

(2988/95 tanácsi rendelet, 3. cikk, (1) és (3) bekezdés)

1. Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben előírt elévülési idő alkalmazandó az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan kamatkövetelések beszedésére, amelyeket az 1997. március 18-i 495/97/EK bizottsági rendelettel módosított, a mezőgazdasági termékek után járó export-visszatérítési rendszer alkalmazása közös részletes szabályainak megállapításáról szóló, 1987. november 27-i 3665/87/EGK bizottsági rendelet 11. cikkének (3) bekezdése és az 1996. április 26-i 770/96/EK bizottsági rendelettel módosított, az intervencióból származó termékek felhasználásának és/vagy rendeltetésének igazolására vonatkozó közös részletes szabályok megállapításáról szóló, 1992. október 16-i 3002/92/EGK bizottsági rendelet 5a. cikke alapján számítottak fel.

A jelen esetben nem vitatott, hogy a Glencore által jogosulatlanul kapott támogatásoknak és összegeknek az e társaság által elkövetett szabálytalanságok miatti visszatérítettése érdekében a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság által kibocsátott, az alapeljárásban szóban forgó beszédési megbízásokat az ömlesztett sörárpa tekintetében a 3665/87 rendelet 11. cikkének (3) bekezdése, míg az intervenciós finomliszt tekintetében a 3002/92 rendelet 5a. cikke alapján fogadták el. Ezenfelül a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratokból kitűnik, hogy az e támogatásokon és összegeken felüli kamatok beszedésére vonatkozó beszédési megbízást szintén e rendelkezések alapján bocsátották ki. E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy az említett rendelkezések kifejezetten előírják, hogy az érintett gazdasági szereplő által jogosulatlanul kapott támogatások és összegek visszatérítésén felül kamat fizetendő, amelyet e támogatások és összegek alapján, a kifizetésük és a visszafizetésük időpontja között eltelt időszakra számítanak ki. A 3002/92 rendelet 5a. cikke (1) bekezdésének második albekezdése e tekintetben kifejti, hogy ha a hatáskörrel rendelkező hatóság kézhez kapja az így kiszámított összeget, megvalósul az érintett gazdasági szereplő számára jogalap nélkül nyújtott gazdasági előny visszaszerzése. Ezért az alapeljárásban szóban forgó beszédési megbízásokat a 2988/95 rendelet 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében vett „közigazgatási intézkedéseknek” kell minősíteni a főösszegre és a kamatokra vonatkozó részükben egyaránt, mivel e megbízások összessége révén valósul meg az érintett gazdasági szereplő által jogosulatlanul megszerzett előny elvonása. Ebből az következik, hogy az alapjogvitához hasonló körülmények között az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírt elévülési idő alkalmazandó.

(lásd 28–31., 33. pont és a rendelkező rész 1. pontja)

2. A 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az, hogy a gazdasági szereplő az alapeljárásban szereplőhöz hasonló kamatkövetelések adósa, nem minősül az e rendelkezés értelmében vett „folyamatos vagy ismételt szabálytalanságnak”. E követeléseket úgy kell tekinteni, hogy azok a 2988/95 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett ugyanazon szabálytalanságból erednek, mint amely a főköveteléseket képező, jogosulatlanul kapott támogatások és összegek beszedését vonja maga után.

Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szabálytalanság bekövetkezése két feltétel együttes teljesülését, azaz a gazdasági szereplőnek az uniós jog megsértését jelentő cselekményét vagy mulasztását, valamint az Unió költségvetését érő kárt vagy potenciális kárt feltételezi (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export ítélet, C-59/14, EU:C:2015:660, 24. pont). Ami az uniós jog megsértésére vonatkozó feltételt illeti, a 3665/87 rendelet 11. cikkének (3) bekezdéséből és a 3002/92 rendelet 5a. cikkéből az következik, hogy valamely uniós jogi rendelkezés ugyanazon megsértése egyszerre vonja maga után a jogosulatlanul kapott összegek e jogsértés miatti behajtását, valamint az ezen összegeken felüli kamatok beszedését, mivel ezek összességére valószínűleg meg az érintett gazdasági szereplőnek jogalap nélkül nyújtott gazdasági előny visszaszerzése. Ami az Unió költségvetését érő kárra vagy potenciális kárra vonatkozó feltételt illeti, meg kell jegyezni, hogy amint arra a főtanácsnok az indítványának 51. és 60. pontjában lényegében rámutatott, a 3665/87 rendelet 11. cikkének (3) bekezdésében és a 3002/92 rendelet 5a. cikkében előírt kamatok olyan kompenzációs kamatok, amelyek a 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „kár” aktuális értékét hivatottak tükrözni a kár bekövetkezésének, illetve a tényleges kárösszeg érintett gazdasági szereplő általi visszafizetésének időpontja között.

Ebből az következik, hogy a francia kormánynak a 3665/87 és a 3002/92 rendeletben foglalt rendelkezések megsértésével kapcsolatos állásaival ellentétben a 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szabálytalanság az érintett gazdasági szereplőnek jogalap nélkül nyújtott gazdasági előny visszatérítését vonja maga után, amely előnyt a 3665/87 rendelet 11. cikkének (3) bekezdése és a 3002/92 rendelet 5a. cikke szerint az e gazdasági szereplő által jogosulatlanul kapott – az e cikkeken előírt kamatokkal növelt – támogatások vagy összegek képezik.

(lásd 38–42. pont és a rendelkező rész 2. pontja)

3. A 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló kamatkövetelések visszatéríttetésére irányuló közigazgatási intézkedések elfogadását eredményező eljárás esetén az e 3. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elévülési idő kezdő napjának az e kamatok számításának alapjául szolgáló, jogalap nélküli támogatások és összegek beszedését maga után vonó szabálytalanság elkövetésének napját, vagyis e szabálytalanság valamelyik alkotóelemének – így a cselekmény vagy mulasztás, illetve a kár közül a később bekövetkező – időpontját kell tekinteni.

Mivel a kérdést előterjesztő bíróság ismeri teljes körűen az alapügy tényállását, mindenképpen e bíróság feladata annak megállapítása, hogy a jelen esetben az érintett előnyt véglegesen az uniós jog megsértését jelentő cselekmény vagy mulasztás előtt nyújtották-e. Amennyiben igen, a szóban forgó kamatkövetelések visszatéríttetésére irányuló eljárás elévülési ideje e cselekménytől vagy mulasztástól számítandó. Amennyiben ezzel ellentétben kitűnik, hogy ezt az előnyt az említett cselekményt vagy mulasztást követően nyújtották, a kezdő nap az említett előny nyújtása napjának, következésképpen az említett kamatok felszámításának kezdő időpontjának felel meg.

(lásd 50., 51. pont és a rendelkező rész 3. pontja)

4. A 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdését úgy kell értelmezni, hogy a kamatok beszedésére irányuló, az alapeljárásban szereplőhöz hasonló közigazgatási intézkedések elfogadását eredményező eljárás esetén az elévülés az e 3. cikk (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt határidő lejártával következik be, amennyiben e határidőn belül a hatáskörrel rendelkező hatóság anélkül szólított fel az érintett gazdasági szereplő által jogosulatlanul kapott támogatások vagy összegek visszafizetésére, hogy e kamatokról határozatot fogadott volna el.

Ezért azon eset kivételével, amikor a közigazgatási eljárást a 2988/95 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szerint felfüggesztik, a hatáskörrel rendelkező hatóság által elfogadott és az e rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése szerint az érintett személy tudomására hozott vizsgálati vagy

eljárási cselekmények nem szakítják meg az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt elévülési időt (lásd ebben az értelemben: 2015. június 11-i Pfeifer & Langen ítélet, C-52/14, EU:C:2015:381, 72. pont). Ebből az következik, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló szabálytalanságok esetében a hatáskörrel rendelkező hatóságnak mindenképpen a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt határidőn belül el kell fogadnia a jogalap nélkül nyújtott gazdasági előny beszedésére irányuló közigazgatási intézkedéseket. Következésképpen az alapeljárásban szereplőhöz hasonló helyzetben, ahol a hatáskörrel rendelkező hatóság első ízben a főkövetelések visszafizetésére szólított fel, mielőtt másodízben a kamatok megfizetését kérte volna, még ha feltételezzük is, hogy elévülést megszakító aktusokat fogadtak el e kamatok tekintetében, e hatóságnak a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének negyedik albekezdésében előírt határidőn belül kellett elfogadnia az említett kamatok megfizetésére vonatkozó határozatát.

(lásd 56., 57., 59., 61. pont és a rendelkező rész 4. pontja)

5. A 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti jogban előírt, az e rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében foglaltnál hosszabb elévülési idő alkalmazható az alapeljárásban szereplőhöz hasonló helyzetben az ezen elévülési idő hatálybalépése előtt keletkezett olyan követelések beszedésére, amelyek ez utóbbi rendelkezés alapján még nem évültek el.

Ezenfelül, jóllehet a tagállamok – amint az a jelen ítélet 64. pontjából kitűnik – széles mérlegelési jogkört tartanak fenn a hosszabb elévülési idő megállapítását illetően, ezen államoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós jog általános elveit, különösen a jogbiztonság és az arányosság elvét. Ami a jogbiztonság elvét illeti, amint az a Bíróság büntetőjogi ítélkezési gyakorlatából kitűnik, a tagállamok főszabály szerint az elévülési idő meghosszabbodásáról rendelkezhetnek, amennyiben a kifogásolt cselekmények még soha nem évültek el (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 8-i Taricco és társai ítélet, C-105/14, EU:C:2015:555, 57. pont). Ami az arányosság elvét illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a 2988/95 rendelet szerinti szabálytalanságokkal kapcsolatos eljárás esetében az e rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében említett hosszabb nemzeti jogi elévülési idő alkalmazása nyilvánvalóan nem haladhatja meg azt a mértéket, amely az Unió pénzügyi érdekei védelme céljának eléréséhez szükséges (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 17-i Cruz & Companhia ítélet, C-341/13, EU:C:2014:2230, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A 2008-561. sz. törvény által módosított francia polgári törvénykönyv 2224. cikkében előírt ötéves elévülési időt illetően meg kell jegyezni, hogy az mindössze egy évvel hosszabb a 2988/95 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében előírtnál. Ezért az ilyen határidő nem haladja meg azt a mértéket, amely az Unió költségvetését megkárosító szabálytalanságok nemzeti hatóságok általi kezeléséhez szükséges, továbbá tiszteletben tartja az arányosság követelményét.

(lásd 72–74., 76. pont és a rendelkező rész 5. pontja)